

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL MELIORACIJOS TECHNINIO REGLAMENTO MTR 1.12.01:2008
„MELIORACIJOS STATINIŲ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS TAISYKLĖS“
PATVIRTINIMO**

2008 m. balandžio 16 d. Nr. 3D-218
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo (Žin., 1993, Nr. [71-1326](#); 2004, Nr. 28-877) 7 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)) 41 straipsnio 4 dalimi bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. spalio 21 d. nutarimo Nr. 1316 „Dėl normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sričių paskirstymo tarp valstybės institucijų“ (Žin., 2004, Nr. [156-5701](#)) 18 punktu,
t v i r t i n u Melioracijos techninį reglamentą MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklės“ (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

SUDERINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministras
Artūras Paulauskas
2008 m. balandžio 16 d.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m.
balandžio 16 d. įsakymu Nr. 3D-218

MELIORACIJOS TECHNINIS REGLAMENTAS MTR 1.12.01:2008

MELIORACIJOS STATINIŲ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS TAISYKLĖS

I. TAIKYMO SRITIS IR BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Melioracijos techninis reglamentas MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklės“ (toliau – reglamentas) nustato melioracijos statinių, išskyrus tvenkinius, tvenkinių hidrotechnikos statinių, techninės priežiūros reikalavimus, šių statinių techninės priežiūros dokumentų formas, jų pildymo ir saugojimo tvarką, kvalifikacinius reikalavimus melioracijos statinių techniniams prižiūrėtojams.

2. Tvenkinių, tvenkinių hidrotechnikos statinių techninės priežiūros reikalavimus nustato Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinės taisyklės (LAND 2-95), patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1995 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. 33 (Žin., 1997, Nr. 70-1790; 2006, Nr. [101-3915](#)), bei Statybos techninis reglamentas STR 1.12.03:2006 „Hidrotechnikos statinių techninės priežiūros taisyklės“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. D1-606 (Žin., 2007, Nr. [1-28](#)).

3. Reglamentas yra privalomas visiems melioracijos statinių savininkams, valdytojams ar naudotojams.

4. Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių techninę priežiūrą organizuoja savivaldybių administracijų, melioracijos specialistai, atsakingi už valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų melioracijos srityje vykdymą.

5. Melioruotos žemės savininkai ir kiti naudotojai organizuoja jų žemėje esančių, bet valstybei nuosavybės teise nepriklausančių, melioracijos statinių techninę priežiūrą. Išnuomotoje melioruotoje žemėje žemės savininkas (nuomotojas) atlieka (organizuoja) melioracijos statinių rekonstravimą ir remontą, o nuomininkas – smulkius priežiūros darbus, jei sutartyje nenumatyta kitaip.

6. Melioruotos žemės savininkai, atliekantys (organizuojantys) melioracijos statinių techninę priežiūrą, turi turėti techninius dokumentus apie jų žemėje esančius melioracijos statinius. Šiuos dokumentus nemokamai išduoda savivaldybių administracijos.

7. Melioracijos statiniai, užtikrinant perteklinio vandens nuleidimą, tarnauja dirvožemio gerinimui ir turi būti naudojami pagal paskirtį, prižiūrimi ir skubiai remontuojami, jei dėl jų gedimo gali būti padaryta žala kitų asmenų ar valstybės turtui, gamtinei aplinkai.

8. Melioracijos statinių naudojimo valstybinę priežiūrą atlieka apskričių viršininkų administracijos.

II. NUORODOS

9. Reglamente pateikiamos nuorodos į šiuos teisės aktus:

9.1. Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#));

9.2. Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymą (Žin., 1993, Nr. [71-1326](#); 2004, Nr. 28-877);

9.3. Lietuvos Respublikos statybos įstatymą (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#));

9.4. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą (Žin., 1994, Nr. [55-1049](#); 2000, Nr. [91-2832](#));

9.5. Lietuvos Respublikos vandens įstatymą (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544);

9.6. Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymą (Žin., 1997, Nr. [108-2726](#); 2001, Nr. 110-3988);

9.7. Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymą (Žin., 2001, Nr. [62-2226](#));

9.8. Statybos techninį reglamentą STR 1.12.03:2006 „Hidrotechnikos statinių techninės priežiūros taisyklės“, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. D1-606 (Žin., 2007, Nr. [1-28](#));

9.9. „Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipines taisykles LAND 2-95“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1995 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. 33 (Žin., 1997, Nr. 70-1790; 2006, Nr. [101-3915](#));

9.10. Statybos techninį reglamentą STR 1.01.09:2003 „Statinių klasifikavimas pagal jų naudojimo paskirtį“, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. 289 (Žin., 2003, Nr. [58-2611](#));

9.11. Melioracijos techninį reglamentą MTR 1.05.01:2005 „Melioracijos statinių projektavimas“, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. 3D-1 (Žin., 2005, Nr. [3-59](#));

9.12. Melioracijos techninį reglamentą MTR 1.07.01:2006 „Melioracijos statinių statybos leidimas“, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. 3D-4 (Žin., 2006, Nr. [5-176](#));

9.13. Melioracijos techninį reglamentą MTR 2.02.01:2006 „Melioracijos statiniai. Pagrindiniai reikalavimai“, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. 3D-2 (Žin., 2006, Nr. [6-227](#));

9.14. Melioracijos techninį reglamentą MTR 1.11.01:2006 „Melioracijos statinių pripažinimo tinkamais naudoti tvarka“, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. 3D-35 (Žin., 2006, Nr. [15-542](#));

9.15. Sausinamosios melioracijos projektavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. rugpjūčio 5 d. įsakymu Nr. 3D-466 (Žin., 2004, Nr. [127-4582](#));

9.16. Melioracijos statinių techninių dokumentų ir kitos informacijos pateikimo melioruotos žemės savininkams ir kitiems naudotojams taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-228 (Žin., 2004, Nr. [77-2684](#));

9.17. Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 3D-243 (Žin., 2004, Nr. [77-2685](#));

9.18. Valstybės finansinės paramos, teikiamos melioruotos žemės savininkams melioracijos statinių statybos, rekonstravimo, remonto ir priežiūros darbams atlikti, taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. 3D-481 (Žin., 2004, Nr. [129-4635](#));

9.19. Melioracijos įmonių ir specialistų atestavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. 3D-258 (Žin., 2005, Nr. [60-2138](#)).

III. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

10. Šiame reglamente vartojamos sąvokos:

Melioracijos statiniai – melioracijai naudojami įvairūs statiniai (grioviai, slenksčiai, greitvietės, vandens pralaidos, drenažo rinktuvai ir sausintuvai, siurblynės, tvenkinių žemės užtvankos, pylimai, drėkinimo vamzdynai, šuliniai, vandens nuleistuvai ir kiti).

Melioracijos statinių techninė priežiūra – melioracijos statinių savininko, valdytojo ar naudotojo organizuojama arba vykdoma techninių ir organizacinių priemonių visuma melioracijos statinių techninei būklei palaikyti, kad būtų užtikrintas šių statinių funkcionavimas per visą ekonomiškai pagrįstą naudojimo laiką.

Melioracijos statinių techninis prižiūrėtojas – turintis teisę eiti bet kurios melioracijos srities techninės veiklos vadovo pareigas specialistas: savivaldybės tarnautojas, administracijos pavedimu atliekantis melioracijos srities valstybines funkcijas, arba žemės savininko samdomas specialistas, atliekantis privačių melioracijos statinių techninę priežiūrą.

Melioracijos statinių naudojimo priežiūra – viešojo administravimo subjekto atliekamas tikrinimas, siekiant nustatyti, ar melioracijos statinių techninė priežiūra atitinka Lietuvos Respublikos statybos įstatymo, Melioracijos įstatymo ir kitų teisės aktų bei melioracijos techninių dokumentų reikalavimus.

Melioracijos griovio priežiūros juosta – pagriovio ruožas, prasidedantis nuo griovio šlaito viršutinės briaunos, reikalingas melioracijos technikai (ekskavatoriui, šienapjovei, krūmų smulkinimo mechanizmui ir kt.) dirbti ir iš griovio iškasamoms sąnašoms skleisti.

MelGIS duomenų bazė – susistemintas ir geoinformacinių sistemų principais metodiškai sutvarkytas melioracijos srities grafinių ir atributinių (tekstinių) duomenų rinkinys, kaupiamas ir laikomas kompiuterinėse laikmenose.

Kitos reglamente vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, pateiktas Lietuvos Respublikos melioracijos įstatyme [9.2], Lietuvos Respublikos statybos įstatyme [9.3], Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatyme [9.7], statybos techniniuose reglamentuose ir melioracijos techniniuose reglamentuose.

IV. VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIŲ MELIORACIJOS STATINIŲ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMAS

11. Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių techninę priežiūrą organizuojantis savivaldybės administracijos melioracijos specialistas – melioracijos statinių techninis prižiūrėtojas (toliau – techninis prižiūrėtojas):

11.1. atlieka melioracijos statinių nuolatinės, sezoninės ir neeilinės apžiūras;

11.2. organizuoja periodinį melioracijos statinių techninės būklės vertinimą, pastebėtų melioracijos statinių defektų ir deformacijų šalinimą, remonto ir rekonstravimo darbus.

12. Apžiūrų metu atliekamas techninės būklės įvertinimas vizualiai, matuojant ir tiriant instrumentais. Nuolatinės, sezoninės ir neeilinės apžiūros metu vizualiai tikrinamos žemės paviršiuje esančios melioracijos statinių konstrukcijos ir fiksuojami pastebėti defektai, instrumentiniai tyrimai atliekami esant avarijų ir griūties pavojui.

13. Nuolatinės apžiūros atliekamos vadovaujantis metų pradžioje sudarytais melioracijos statinių techninių apžiūrų planais (grafikais). Grafikas sudaromas atsižvelgiant į kadastro vietoves ir pabaseinius [9.5] taip, kad per metus būtų apžiūrėti visi savivaldybės teritorijoje esantys ir patikėjimo teise valdomi antžeminiai melioracijos statiniai, drenažo žiotys ir požeminių drenažo rinktuvų trasos. Nuolatinį stebėjimą metu vizualiai tikrinamos statinio pagrindinės konstrukcijos, fiksuojami pastebėti defektai, avarijų ar griūties pavojai ir numatomos priemonės jiems pašalinti.

14. Sezoninė apžiūra atliekama po pavasarinio potvynio apžiūrint tuos melioracijos statinius, kuriems nuolatinės ar neeilinės apžiūros metu buvo nustatyti pavojingi pažeidimai, deformacijos, kurie praėjusiais metais buvo remontuoti ar rekonstruoti.

15. Neeilinės apžiūros atliekamos po durpynų gaisrų, liūčių ir potvynių, gavus melioruotos žemės naudotojų pranešimus apie melioracijos statinių gedimus.

16. Periodiniai melioruotos žemės ir melioracijos statinių techninės būklės įvertinimai atliekami valstybės biudžeto lėšomis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu nustatyta tvarka.

17. Melioruotos žemės ir melioracijos statinių pažeidimai, nurodant pažeidimų pobūdį, vietą ir priežastis, registruojami skaitmeninėje duomenų bazėje MelGIS. Šie duomenys, atsižvelgiant į statinių pažeidimo tipą, pavojingumą, pažeidimų įtaką kitiems statiniams, naudojami planuojant melioracijos statinių remontą ir rekonstravimą, parengiant užduotis šių statinių remonto ar

rekonstravimo projektavimui.

18. Techninės priežiūros rastus melioracijos statinių statybos defektus, atsiradusius garantiniu eksploataavimo laiku, šalina rangovas savo lėšomis [9.14].

19. Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių techninę priežiūrą organizuojantis (atliekantis) techninis prižiūrėtojas privalo turėti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos išduotą ar pripažintą kvalifikacijos atestatą, suteikiantį teisę eiti bet kurios melioracijos srities techninės veiklos vadovo pareigas [9.2], [19.9].

20. Techninis prižiūrėtojas, atradęs piktybiškai gadinamus, ardomus melioracijos statinius, melioruotoje žemėje be projekto ir derinimo statomus statinius, įrengiamas kūdras, tiesiamus kabelius, dujotiekius ir kitus inžinerinius tinklus bei komunikacijas, privalo apie tai pranešti institucijai, vykdančiai melioracijos statinių naudojimo valstybinę priežiūrą. Apie vandens teršėjus, nuotekų išleidimą į griovius ir drenažą techninis prižiūrėtojas praneša regiono aplinkos apsaugos departamento atitinkamo rajono agentūrai.

21. Melioracijos projektai (taip pat ir skaitmeninėje formoje), skaitmeninė duomenų bazė MelGIS, kaip būtinos melioracijos statinių techninės priežiūros dalys, saugomi visą melioracijos statinių naudojimo laiką. Pasikeitus melioracijos statinių valdytojui, projektinė ir vykdymo dokumentacija, duomenų bazė MelGIS perdavimo-priėmimo aktu perduodama naujam valdytojui.

V. PRIVAČIŲ MELIORACIJOS STATINIŲ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMAS

22. Žemės sklype esantys melioracijos statiniai yra žemės sklypo priklausiniai ir nuosavybės teise priklauso žemės sklypo savininkui, išskyrus valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius [9.2]. Žemės sklypo savininkui priklausantys (toliau – privatūs) melioracijos statiniai atpažįstami savivaldybės išduotuose planuose [9.16] pagal sutartinius ženklus.

23. Privačių melioracijos statinių techninę priežiūrą organizuoja žemės savininkas ar kitas naudotojas.

24. Žemės savininkas ar kitas naudotojas privačių melioracijos statinių techninę priežiūrą gali atlikti ūkio būdu ir jam kvalifikaciniai reikalavimai nenustatomi arba sutarties pagrindu paskirdamas techninį prižiūrėtoją.

25. Privatiesiems melioracijos statiniams privaloma sezoninė apžiūra atliekama po pavasarinio potvynio pašalui išėjus vizualiai tikrinant melioruotą plotą bei žemės paviršiuje esančias melioracijos statinių konstrukcijas ir fiksuojant pastebėtus defektus.

26. Apžiūrimi kompleksiskai visi tame žemės sklype esantys privatūs melioracijos statiniai, atkreipiant dėmesį į tarpusavio įtaką su greta esančiais kito savininko melioracijos statiniais.

27. Pastebėti defektai žymimi melioracijos planuose [19.6] raidėmis, vadovaujantis šio reglamento 1 priedo 1.3, 2.3, 3.3 punktuose nurodytomis jų reikšmėmis. Prireikus gedimai aprašomi detaliau, pastaboms ir aprašymams naudojamas atskiras popieriaus lapas, prisegamas prie pagrindinio plano. Savininkas ar techninis prižiūrėtojas pasirašo plane nurodydamas techninės apžiūros datą.

28. Žemės savininkas ar kitas naudotojas, valdantis daugiau kaip 100 ha melioruotos žemės, kiekvienais metais po melioracijos statinių sezoninės apžiūros raštu informuoja savivaldybės melioracijos specialistus apie jo melioruotos žemės ir melioracijos statinių būklę.

29. Žemės savininkas ar kitas naudotojas turi teisę gauti nemokamą informaciją [9.2] melioracijos statinių techninės priežiūros klausimais.

30. Privačių melioracijos statinių smulkūs priežiūros darbai (drenažo žiočių, vandens nuleistuvų išvalymas, griovių šienavimas ir kiti) atliekami, gedimai šalinami, melioracijos statiniai remontuojami bei rekonstruojami žemės savininko ar nuomininko lėšomis [9.1].

31. Žemės savininkas gali pasinaudoti valstybės finansine parama jam nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių remontui ir priežiūrai atlikti [9.18].

VI. MELIORACIJOS GRIOVIŲ, PYLIMŲ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI

32. Melioracijos grioviai (toliau – grioviai) yra pagrindiniai melioracijos sistemų statiniai [9.13], todėl juos saugant:

32.1. draudžiama važinėti per griovius nenustatytose vietose, jų šlaituose ganyti gyvulius ir kūrenti ugnį;

32.2. nustatoma (matuojant nuo griovio šlaito viršutinės briaunos) 15 m pločio griovio priežiūros juosta, kurioje draudžiama statyti statinius (išskyrus hidrotechnikos), tvirti tvoras, sodinti medžius ir krūmus, ir 1 m pločio daugiamečių žolių apsauginė juosta, kurią galima arti tik persėjant žolę.

33. Nuolatinių, sezoninių ir neeilinių apžiūrų metu apžiūrint griovius tikrinama:

33.1. grunto sąnašų, augmenijos, bebrų užtvankų, akmenų ir kitų pašalinių daiktų, trukdančių normaliam vandens tekėjimui, atsiradimas griovyje;

33.2. šlaitų išplovimas ir nuslinkimas;

33.3. aukštaūgė augmenija (medžiai, krūmai, piktžolės) ant šlaitų ir pagriovyje;

33.4. paviršinio vandens latakai;

33.5. drenažo žiotys;

33.6. galimi vandens teršimo židiniai.

34. Remontuojant griovius atstatomi jų projektiniai parametrai, iš griovio vagos pašalinant grunto sąnašas, augmeniją ir įvairius kliuvinius, išvalomos drenažo žiotys, pašalinami krūmai nuo griovių šlaitų ir pagriovių (1 m pločiu), sutvarkomas paviršinio vandens pritekėjimas.

35. Rekonstruojant griovius, be 34 punkte aprašytų darbų, reikiamose vietose gilinama vaga, perstatomos drenažo žiotys, rinktuvų ruožuose prie apžėlusių (apželdintų) griovių šlaitų (20 m nuo žiočių) moliniai vamzdžiai keičiami neperforuotais plastikiniais.

36. Krūmai ir nukirstų krūmų kelmai nuo griovių šlaitų neraunami, nes taip smarkiai gadinami šlaitai ir sunku atstatyti buvusius griovio parametrus.

37. Augmenija griovių šlaituose ir vagoje neturi trukdyti vandeniui tekėti ir didinti jo šiurkštumą. Aukštaūgės piktžolės ir krūmai melioracijos griovių šlaituose ir pagrioviuose yra nepageidautini, išskyrus medžius didelio nuolydžio ištiesintuose upeliuose.

38. Griovių šlaitus ir pagriovius būtina kasmet šienauti.

39. Krūmai melioracijos griovių šlaituose ir pagrioviuose kertami rankiniu būdu arba mechaniniais pjūklais. Nukirsti krūmai nedeginami, bet surinkus išvežami ir sunaudojami. Visiškai krūmų ir stambiasiebių piktžolių (dilgėlių, kiečių, varnalėšų) išnaikinimui gali būti naudojami cheminiai preparatai. Nukirstų krūmų jaunos pirmametės atžalos purškiamos chemiais preparatais. Šviežiai nukirstų krūmų kelmeliai taip pat gali būti apdorojami šiais preparatais. Augmenijai naikinti naudojami tik cheminiai preparatai, kurių veiklioji medžiaga glifosatas CAS Nr. 1071-83-6 CIPAC Nr. 284 numatyta Veikliųjų medžiagų, kurios gali būti augalų apsaugos produktų sudėtyje, sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 3D-187 (Žin., 2004, Nr. [60-2145](#)).

40. Krūmų atžalos ir piktžolės purškiamos vegetacijos laikotarpiu – nuo birželio 1 d. iki rugpjūčio 1 d. Naudojant cheminius preparatus, būtina atsižvelgti į dirvožemio drėgnumą ir meteorologines sąlygas. Negalima augmenijos purkšti prieš lietų ir po lietaus, kai yra rūkas, rasa (ant šlapių lapų), kai dirvožemis labai šlapias ir grioviuose gausu vandens, arba užsitęsęs sausras, kai dirvožemis perdžiūvęs, pučiant stipresniam nei 3 m/s vėjui. Purškiama tokia kryptimi, kad vėjo srovės ant dirbančiojo neužneštų purškiamo tirpalo.

41. Praėjus 2 savaitėms po purškimo tikrinama, ar visos atžalos nudžiūvo, o žaliuojančios purškiamos pakartotinai.

42. Atsižvelgiant į krūmų atžalų tankumą, taikomos tokios veikliosios medžiagos glifosatas CAS Nr. 1071-83-6 CIPAC Nr. 284 normos:

Veikliosios medžiagos normos krūmų atžaloms ir stambiasriebėms piktžolėms purkšti.

Tankūs krūmai	Vid. tankumo krūmai	Reti krūmai
Glifosatas kg/ha		
6,5	5,4	4,3

43. Už bebrų užtvankas grioviuose ir jų padarytą žalą atsakingi medžioklės plotų naudotojai [9.6].

44. Pylimai apžiūrėti ir registruojami jų pažeidimai, kai pastebimas suslūgęs pylimo viršus, vandens padarytas išplovimas, kai pylimas išvarpytas žvėrelių urvais, apžėlęs krūmais, pažeistas jo viršus.

VII. MELIORACIJOS STATINIŲ GRIOVIUOSE TECHNINĖS PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI

45. Pagrindiniai melioracijos statiniai grioviuose yra vamzdinės vandens pralaidos, slenksčiai, greitvietės, šliuzai reguliatoriai.

46. Apžiūrų metu, atliekant šių melioracijos statinių techninę priežiūrą, tikrinama šių statinių techninė būklė, nustatomos lokalinės ir bendros deformacijos, defektai, jų kilmė, nurodomi šalinimo būdai – remontas ar rekonstravimas.

47. Nuolatinių, sezoninių ir neeilinių apžiūrų metu tikrinama:

47.1. šlaitų tvirtinimo plokštės: smėlio-žvyro pasluoksnio ir grunto išplovimas iš po plokščių, plokščių deformacijos, siūlių prižėlimas krūmais;

47.2. žemutinio bjefo tvirtinimas.

48. Vamzdinėse vandens pralaidose dar tikrinama: tarpai tarp vamzdžių, vamzdžių deformacijos ir irimo požymiai, sargšulių, smėlio-žvyro sluoksnio ant pralaidos būklė.

49. Vamzdinės vandens pralaidos yra avarinės būklės, kai:

49.1. dėl esamų pažeidimų kyla pavojus transporto ir pėsčiųjų eismui;

49.2. pralaidos vamzdis daugiau kaip 70 procentų užneštas nešmenimis;

49.3. pralaidos vamzdis užkimštas pašaliniais daiktais.

50. Avariniai gedimai turi būti šalinami nedelsiant.

VIII. DRENAŽO SISTEMŲ STATINIŲ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI

51. Pagrindiniai drenažo sistemų statiniai (elementai) yra drenažo rinktuvai ir drenažo sausintuvai.

52. Saugant požeminį drenažo tinklą draudžiama:

52.1. be žemės savininko žinios ir derinimo su institucijomis, patikėjimo teise valdančiomis valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius, kasti melioruotą žemę giliau kaip 0,7 m;

52.2. išleisti nuotekas į drenažo sistemas.

53. Valstybei nuosavybės teise priklausantiems ir bendro naudojimo drenažo rinktuvams nustatoma po 15 m į abi puses nuo rinktuvo ašinės linijos apsauginė juosta, kurioje draudžiama statyti statinius, sodinti medžius ir krūmus, o galimiems taršos šaltiniams (fermoms, mėšlidėms ir kt.) – po 20 m į abi puses apsauginė juosta [9.15]. Tik tiksliai nustačius (atsikigus) drenažo rinktuvo buvimo vietą ir suderinus su savivaldybės melioracijos specialistais, statinius galima statyti arčiau, bet ne mažesniu kaip 5 m atstumu nuo drenažo rinktuvo.

54. Drenažo neefektyvaus veikimo požymiai lengviausiai pastebimi pavasarį (pašalui išėjus). Nepakankamai sausinami žemės plotai, kuriuose yra drenažo sistemų gedimų, pasižymi daug tamsesne spalva negu aplinkiniai plotai, ekstremaliais atvejais gruntinis vanduo išsiveržia į paviršių,

o kritulių vanduo kaupiasi dirvos paviršiuje.

55. Nustatoma, kad drenažo sistemose yra požeminio sausinimo tinklo gedimų, kai:

55.1. ilgiau kaip 2 paras ariamoje dirvoje ir 3 paras pievose ir ganyklose žemės paviršiuje telkšo vanduo;

55.2. vanduo teka drenuoto ploto paviršiumi;

55.3. drenažo rinktuvų trasose atsiranda duobių įsiurbus gruntą;

55.4. melioruotame plote auga pelkinė augmenija (viksvos, nendrės ir kt.) ir žemė užmirkusi;

55.5. negalima laiku įdirbti dirvos arba nuimti derliaus.

56. Melioruotos žemės naudotojai privalo pranešti savivaldybių melioracijos specialistams apie jų melioruotoje žemėje pastebėtas įgriuvas, įsiurbtas vietas, paviršinio vandens tekėjimą per melioruotą plotą, ilgą paviršinio vandens telkšojimą (ilgiau kaip 7 paras) bei prižiūrėti paviršiuje esančius melioracijos statinius (išvalyti sąnašas iš drenažo žiočių, vandens nuleistuvų, drenažo šulinių, saugoti statinius žyminčius stulpelius).

57. Apžiūrint drenažo rinktuvų trasas, ypatingas dėmesys kreipiamas į 1962–1984 metais statytą drenažą, nes tuo laikotarpiu buvo sumažinti rinktuvų pralaidumo normatyvai.

58. Avariniu drenažo gedimu laikoma, kai vanduo veržiasi iš sulūžusio rinktuvo ir srūva dirvos paviršiumi ar kaupiasi lomose. Avariniai gedimai turi būti šalinami nedelsiant.

59. Tikslią drenažo gedimo vietą galima nustatyti įstumiant į drenažo vamzdį specialią įrangą su radijo atsakikliu (transponderiu). Nustačius tikslią gedimo padėtį žemės paviršiaus atžvilgiu, atkasami drenažo vamzdžiai ir išnagrinėjamos gedimo priežastys ir jo šalinimo būdai.

60. Nustačius drenažo linijų gedimus dėl užsinešimo sąnašomis arba užaugimo žolių šaknimis, drenos išplaunamos suspausto vandens čiuurkšle, naudojant specialią įrangą.

61. Rinktuvų moliniai drenažo vamzdeliai keičiami neperforuotais plastikiniais vamzdziais, kai rinktuvų trasas kerta inžinerinių tinklų trasos. Keičiama po 5 metrus į abi puses nuo susikirtimo su tinklais taško.

62. Kiti drenažo sistemų statiniai yra žiotys, vandens nuleistuvai, drenažo šuliniai. Juos apžiūrint būtina tikrinti, ar drenažo sistema turi žiotis, kokia jų techninė būklė, atkreipiant dėmesį ir fiksuojant drenažo žiotis, iš kurių išteka vanduo su sąnašomis (ypač geležingomis);

63. Techniškai tvarkingas vandens nuleistuvai turi tenkinti šias sąlygas: dangtis yra (nenumestas), nepažeistas įtekėjimo šulinio žiedas (F-7), nuleistuvai neprineštas grunto, geros paviršinio vandens pritekėjimo sąlygos, nuleistuvai pastatyti žemiausioje vietoje.

64. Techniškai tvarkingas drenažo šulinys turi būti su dangčiu, neuždumblėjęs.

65. Nuolatinių apžiūrų metu tikrinamos rinktuvų trasos, atkreipiant dėmesį į plotą, iš kurio rinktuvas nuveda vandenį, būklę. Apžiūros žurnale fiksuojami neveikiantys drenažo rinktuvai arba jų ruožai, o sausintuvai fiksuojami tik tuo atveju, kai įmanoma tiksliai nustatyti neveikiantį sausintuvą.

66. Pastebėjus lomose telkšančius vandens plotus, krūmus, pelkinę augmeniją, būtina apžiūrint drenažo žiotis (jų techninė būklė, patvanka, sąnašos), nuvedamojo griovio techninė būklė prie žiočių bei žemupyje ir nustatomos blogos techninės būklės priežastys.

67. Melioracijos statiniai apžiūrimi kompleksiskai – visi toje melioracijos sistemoje esantys statiniai.

IX. VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIŲ MELIORACIJOS STATINIŲ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS DOKUMENTAI

68. Duomenys apie valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių techninę būklę kaupiami skaitmeninėje duomenų bazėje MelGIS, kurios pagrindas yra skenuoti ir georeferenciškai orientuoti LKS-94 sistemoje melioracijos projektų planai M 1:2000 pagal Melioruotos žemės ir melioracijos statinių būklės techninio įvertinimo specifikaciją (1 priedas).

69. Visų apžiūrų metu, apžiūrint valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos

statinius, pildomas Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apžiūros žurnalas (2 priedas). Žurnale registruojami tik techniškai netvarkingi melioracijos statiniai, pažeidimų pobūdį juose nurodant sutartiniais ženklais pagal Melioruotos žemės ir melioracijos statinių įvertinimo specifikaciją (1 priedas).

70. Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apžiūros žurnalai segami į bylą pagal kadastro vietas, jose teikiant pirmenybę apžiūrėto objekto kategorijai (plotinis, linijinis, taškinis) ir apžiūros datai.

71. MelGIS duomenų bazė nuolat papildoma ir tikslinama apžiūros žurnalo duomenimis. Žurnale pasirašo techninis prižiūrėtojas, atlikęs apžiūrą, ir specialistas, žurnalo duomenimis papildęs skaitmeninę duomenų bazę.

72. GPS ar kitomis elektroninėmis matavimų priemonėmis nustatomos techniškai netvarkingų ir dar skaitmeninėje duomenų bazėje neužregistruotų melioracijos statinių koordinatės (LKS-94 koordinatinių sistema), melioruotų plotų, kuriuose neveikia drenažas, ribos.

73. MelGIS duomenų bazės duomenys naudojami rengiant perspektyvines melioracijos programas, planuojant valstybinių ir privačių melioracijos statinių remontą ir rekonstravimą, rengiant užduotis melioracijos statinių projektavimui.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

74. Už šiame reglamente nustatytų reikalavimų pažeidimus melioracijos statinių, kuriems yra taikomas šis reglamentas, melioruotos žemės savininkai ir kiti šių žemių naudotojai, techniniai prižiūrėtojai, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys, atliekantys melioracijos statinių techninę priežiūrą, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

75. Ginčai dėl reglamento taikymo sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.

Melioracijos techninio reglamento

MTR 1.12.01:2008

„Melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklės“

1 priedas

MELIORUOTOS ŽEMĖS IR MELIORACIJOS STATINIŲ TECHNINĖS BŪKLĖS ĮVERTINIMO SPECIFIKACIJA

1. Drenažo sistemų gedimai (plotiniai objektai)

Sluoksniu pavadinimas	Duomenų tipas	Pastabos
BUKLE_P	Plotinis	Sluoksnyje saugoma informacija apie drenažo sistemų būklę / pažeidimus

1.1. Į sluoksnį įeinantys geoobjektai

Geoobjektai	GKODAS	Pildomi laukai
Drenažo būklė (plotas)	hm40	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS

1.2. Kaupiami atributų informacija

Laukas	Tipas	Kaupiami duomenys
GKODAS	12,C	Geoobjekto kodas
OBJ_ID	12,C	Objekto atpažinties numeris
KAD_ID	12,C	Kadastro vietovės atpažinties numeris
MELPROJ_ID	12,C	Melioracijos projekto atpažinties numeris
PAZ_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PAZ1_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PAZ2_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PAZ3_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PAZ4_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PASIUL	1,C	
INVENT_DATA	DATA	Pažeidimų fiksavimo data
PASTABOS	100,C	Papildoma informacija apie objektą

1.3. Laukai PAZ_TIP, PAZ1_TIP, PAZ2_TIP, PAZ3_TIP, PAZ4_TIP gali turėti tokias reikšmes:

DK	Ž. ū. paskirties drenuota žemė, užaugusi mišku ir krūmais
DM	Užmirkęs drenuotas plotas
DP	Drenuotas plotas, virtęs pelke
DG	Grunto įsiurbimo duobės drenažo rinktuvų trasose
DA	Drenuotas plotas, pagal projektą apsodintas mišku arba inventorizuotas kaip miškas
DD	Drenuotame plote išdegę ar iškastos durpės
DU	Drenuotas plotas, užstatytas statiniais, drenažas sugadintas inžinerinių komunikacijų
DZ	Drenuotas plotas, užstatytas statiniais, pagrindiniai rinktuvai veikia

1.4. Laukas PASIUL gali turėti tokias reikšmes:

S	Tikslinga plotą rekonstruoti
R	Tikslinga plotą remontuoti
N	Tikslinga plotą nurašyti (išbraukti iš apskaitos)

Pastaba. Laukas MELPROJ_ID pildoma taip: *mel. proj. Nr. – 2 ženklai, mel. proj. Įvykdymo metai – 4 ženklai (jeigu keli projekto Nr. arba keleri Įvykdymo metai – pildyti per skirtuką „/“).*

2. Melioracijos statinių pažeidimai (linijiniai objektai)

Sluoksniu pavadinimas	Duomenų tipas	Pastabos
BUKLE_L	Linijinis	Sluoksnyje saugoma informacija apie melioracijos statinių techninę būklę

2.1. Į sluoksnį įeinantys geoobjektai

Geoobjektai	GKODAS	Pildomi laukai
Griovių būklė (ašinė linija)	hm44	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS
Pralaidų būklė (ašinė linija)	hm47	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS
Greitvietės	hm38	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS
Lieptai	hm11	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS
Pylimų būklė (ašinė linija)	re8	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS
Polderių pylimų būklė (ašinė linija)	re7	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS
Užtvankų būklė (ašinė linija)	re71	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS
Drenažo rinktuvai	hm21	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS
Drenažo sausintuvai	hm22	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS

2.2. Kaupiami atributų informacija

Laukas	Tipas	Kaupiami duomenys
GKODAS	12,C	Geoobjekto kodas
OBJ_ID	12,C	Objekto atpažinties numeris

OBJ_VARDAS	25,C	Griovio ar pylimo pavadinimas
MELPROJ_ID	12,C	Melioracijos projekto atpažinties numeris
PAZ_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PAZ1_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PAZ2_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PAZ3_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PAZ4_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PASIUL	1,C	
INVENT_DATA	DATA	Pažeidimų fiksavimo data
PASTABOS	100,C	Papildoma informacija apie objektą

2.3. Laukai PAZ_TIP, PAZ1_TIP, PAZ2_TIP, PAZ3_TIP, PAZ4_TIP gali turėti tokias reikšmes:

GN	Griovio vaga, užnešta nešmenimis
GI	Griovio vagos išplovimas
GS	Nuslinkę griovio šlaitai
GP	Patvenkta griovio vaga
BU	Bebrų užtvankos
GK	Vaga, užaugusi medžiais, krūmais, kita augmenija
PS	Išardyti pylimo papėdės sutvirtinimai
PI	Pylimas, išvarpytas žvėrelių urvais
PD	Pylimas, apžėlęs krūmais
PN	Pylimo suslūgimas žemiau projektinių aukščių
PF	Pylime filtracinio ir persipilančio vandens padarytos išplovos
PV	Bloga pylimo šlaitų velėnos būklė (išretėjusi veja, didelis procentas > 70 % plikų vietų)
TS	Sugriuvusi vamzdinė vandens pralaida arba greitvietė
TA	Avarinės būklės statinys
TB	Apirę statinio betoniniai elementai
TN	Pralaidos ar greitvietės vamzdis, užneštas nešmenimis
TM	Nugriuvę pralaidos ar greitvietės antgaliai
TT	Įsiurbimai virš vamzdžių arba tarpai tarp vamzdžių, didesni kaip 2 cm
TV	Važiuojamoji dalis virš statinio sugadinta
TZ	Pažeidimai žemutinio bjefo stiprinime
SR	Neveikiantys drenažo rinktuvai
SS	Neveikiantys drenažo sausintuvai

2.4. Laukas PASIUL gali turėti tokias reikšmes:

S	Tikslinga statinį rekonstruoti
R	Tikslinga statinį remontuoti
N	Tikslinga statinį nurašyti

3. Melioracijos statinių pažeidimai (taškiniai objektai)

Sluoksniu pavadinimas	Duomenų tipas	Pastabos
BUKLE_T	Taškinis	Sluoksnyje saugoma informacija apie melioracijos statinių techninę būklę

3.1. Į sluoksnį įeinantys geoobjektai

Geoobjektai	GKODAS	Pildomi laukai
Slenksčiai	hm39	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS
Šliuzai reguliatoriai	hm36	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS
Vandens nuleistuvai	hm31	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS
Kontroliniai šuliniai	hm32	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS
Drenažo žiotys	hm33	OBJ_ID, MELPROJ_ID, PAZ_TIP, PASIUL, INVENT_DATA, PASTABOS

3.2. Kaupiama atributinė informacija

Laukas	Tipas	Kaupiami duomenys
GKODAS	12,C	Geoobjekto kodas
OBJ_ID	12,C	Objekto atpažinties numeris
MELPROJ_ID	12,C	Melioracijos projekto atpažinties numeris
PAZ_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
SIURBL_VARDAS	35,C	Pildomas visoms siurblynėms
PAZ1_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PAZ2_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PAZ3_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PAZ4_TIP	2,C	Pažeidimų tipas
PASIUL	1,C	
INVENT_DATA	DATA	Pažeidimų fiksavimo data
PASTABOS	100,C	Papildoma informacija apie objektą

3.3. Čia laukai PAZ_TIP, _TIP, PAZ2 TIP, PAZ3_TIP, PAZ4_TIP gali turėti tokias reikšmes:

TS	Sugriuvę slenksčiai, šliuzai reguliatoriai
TA	Avarinės būklės slenksčiai, šliuzai reguliatoriai
TB	Apirę statinio betoniniai elementai
TZ	Pažeidimai slenksčio žemutinio bjefo stiprinime
FS	Sugadinti vandens nuleistuvai, žiotys, kontroliniai šuliniai
FU	Uždumblėję, užnešti vandens nuleistuvai, žiotys, kontroliniai šuliniai
FP	Patvenkti vandens nuleistuvai, žiotys, kontroliniai šuliniai
ZN	Apžiūros metu žiotys nerastos
ZP	Paviršinio vandens gadinamos žiotys

3.4. Laukas PASIUL gali turėti tokias reikšmes:

S	Tikslinga statinį rekonstruoti
R	Tikslinga statinį remontuoti
N	Tikslinga statinį nurašyti

